

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 2 czerwca 2015 r.

Poz. 3009

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.195.2015 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 28 maja 2015 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 594 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr 85.X.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 20 kwietnia 2015 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 747/XLI/2013 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 sierpnia 2013 r. w sprawie ustalenia statutu Żłobka Miejskiego z siedzibą przy Alei Armii Krajowej 66a w Częstochowie z filią przy ul. Sportowej 34a w Częstochowie, w całości, jako niezgodnej z art. 27 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r., poz. 1182 z późn. zm.) oraz z art. 23 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (tekst jedn. Dz. U. z 2012 r., poz. 159 z późn. zm.).

Uzasadnienie

Rada Miasta Częstochowy na sesji w dniu 20 kwietnia 2015 r. uchwałą Nr 85.X.2015 dokonała zmiany postanowień uchwały Nr 747/XLI/2013 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 sierpnia 2013 r. w sprawie ustalenia statutu Żłobka Miejskiego z siedzibą przy Alei Armii Krajowej 66a w Częstochowie z filią przy ul. Sportowej 34a w Częstochowie, polegającej na zmianie załącznika do uchwały.

W załączniku do uchwały, w rozdziale III "Warunki przyjmowania dzieci do Żłobka" w § 5 ust. 2 Rada Miasta postanowiła dodać pkt 4, jako kolejny warunek przyjęcia dzieci do Żłobka. Zgodnie z tym nowym przepisem, warunkiem przyjęcia dziecka do żłobka jest złożenie przez jego rodzica lub opiekuna prawnego zaświadczenia, iż dziecko poddane zostało obowiązkowym szczepieniom ochronnym określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych lub zostało z tego obowiązku zwolnione w przyczyn zdrowotnych.

Upoważnienie dla rady gminy do określenia warunków przyjmowania dzieci do żłobka wynika z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (tekst jedn. z 2013 r. poz. 1457). Przepis ten zawiera upoważnienie dla podmiotu, który utworzył żłobek lub klub dziecięcy, do ustalenia jego statutu. Jednocześnie określa on zakres przedmiotowy takiego statutu - wskazuje niezbędne elementy, które muszą się znaleźć w jego treści, zaliczając do nich w szczególności:

- 1) nazwę i miejsce jego prowadzenia;
- 2) cele i zadania oraz sposób ich realizacji, z uwzględnieniem wspomagania indywidualnego rozwoju dziecka oraz wspomagania rodziny w wychowaniu dziecka, a w przypadku dzieci niepełnosprawnych - ze szczególnym uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności;
- 3) warunki przyjmowania dzieci;
- 4) zasady ustalania opłat za pobyt i wyżywienie w przypadku nieobecności dziecka w żłobku lub klubie dziecięcym.

Należy jednakże zauważyć, że mimo iż regulacja art. 11 ust. 2 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 zawiera katalog otwarty kwestii podlegających ustaleniu przez radę gminy, nie istnieje możliwość zawierania w tym statucie dowolnych zapisów, rada gminy cały czas jest zobowiązana do działania na podstawie i w granicach prawa.

Trzeba w tym miejscu zauważyć, że wpisów potwierdzających wykonanie szczepienia ochronnego dokonuje się w dokumentacji medycznej osoby szczepionej (art. 17 ust. 8 pkt 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tekst jedn. Dz. U. z 2013, poz. 947 z późn. zm.)), zaś zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych „zabrania się przetwarzania danych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub filozoficzne, przynależność wyznaniową, partyjną lub związkową, jak również **danych o stanie zdrowia**, kodzie genetycznym, nałogach lub życiu seksualnym oraz danych dotyczących skazań, orzeczeń o ukaraniu i mandatów karnych, a także innych orzeczeń wydanych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym”. Ustawodawca przewidział wyłączenia od powyższej zasady, w ust. 2 tego przepisu, jednakże żadne z nich nie przewiduje możliwości stanowienia uchwałą rady gminy o konieczności podawania informacji o odbytych obowiązkowych szczepieniach dziecka na etapie przyjmowania do żłobka. Tylko bowiem przepis szczególny innej ustawy może zezwolić na przetwarzanie takich danych bez zgody osoby, której dane dotyczą, jednocześnie musi stworzyć pełne gwarancje ochrony tych danych. Należy jednak stwierdzić, że żaden przepis szczególny innej ustawy, w tym ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, nie zezwala na przetwarzanie takich danych. Co więcej, zastosowania nie będzie znajdowała również przesłanka z art. 27 ust. 2 pkt 7, ponieważ żłobek nie świadczy usług w zakresie ochrony zdrowia. Jak zaznaczył Naczelny Sąd Administracyjny w swym wyroku: „katalog określony w art. 27 ust. 2 ustawy o ochronie danych osobowych ma charakter ścisłego wyjątku. Jako taki, w myśl zasady *exceptiones non sunt extendendae*, powinien być wykładany możliwie ściśle, a wszelkie wątpliwości przesądzane na rzecz zakazu przetwarzania danych, określonych w art. 27 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych.” (por. wyrok NSA z dnia 18 grudnia 2014 r. sygn. akt I OSK 900/13, publ. www.orzeczenia.nsa.gov.pl).

Przetwarzanie danych osobowych, jak stanowi art. 1 ust. 2 ustawy o ochronie danych osobowych może mieć miejsce ze względu na dobro publiczne, dobro osoby, której dane dotyczą lub dobro osób trzecich w zakresie i trybie określonym ustawą. Nie można zatem przyjąć, że żądanie przedstawienia danych o poddaniu dziecka obowiązkowym szczepieniom ochronnym w czasie trwania rekrutacji i stanowienie o takim obowiązku w akcie prawa miejscowego zostało określone na podstawie i w granicach prawa.

Należy również zauważyć, że zakaz przetwarzania danych wrażliwych, jakimi niewątpliwie są informacje o odbytych obowiązkowych szczepieniach dziecka, stanowi przejaw konstytucyjnej zasady ochrony prywatności (art. 51 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej). Wszelkie zatem działania, mające na celu uzyskanie tych danych w sposób nieuprawniony, będą naruszać art. 51 Konstytucji RP.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę na treść art. 23 ust. 2 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Zgodnie z tym przepisem dane zawarte w dokumentacji medycznej podlegają ochronie określonej zarówno w tej ustawie jak również w przepisach odrębnych. Zatem wszelkie dane zawarte w dokumentacji medycznej podlegają ścisłej ochronie jako dane wrażliwe i udostępniane mogą być tylko w enumeratywnie wymienionych przypadkach, określonych aktem rangi ustawowej, np. art. 26 ust. 3 ustawy o prawach pacjenta. Nie istnieje możliwość wyłączenia ochrony tych danych aktem prawa miejscowego. Zatem konieczność przedstawienia zaświadczeń o odbytych obowiązkowych szczepieniach przez dzieci, jako warunek ich przyjęcia do Żłobka, w żadnym wypadku nie wypełnia ustawowych przesłanek dających możliwość wyłączenia ochrony tych danych wrażliwych. Gromadzenie przez Żłobek Miejski danych o szczepieniach dzieci ubiegających się o przyjęcie oznaczałoby tworzenie baz danych, do przetwarzania których podmiot ten nie jest uprawniony.

Podkreślenia wymaga również fakt, że zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi - osoby przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są obowiązane do poddawania się szczepieniom ochronnym, zgodnie z art. 17 ust. 1 i ust. 10 pkt 1 tej ustawy. W przypadku uchylenia się od tego obowiązku odpowiednie organy zastosują procedurę egzekucyjną przewidzianą przepisami prawa. Z tego też powodu Rada Miasta Częstochowa nie ma żadnych podstaw prawnych do stanowienia przepisów powszechnie obowiązujących odnoszących się do obowiązku poddawania się szczepieniom ochronnym.

Organ nadzoru pragnie zaznaczyć, że zgodnie z przepisem art. 171 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz przepisem art. 85 ustawy o samorządzie gminnym nadzór nad wykonywaniem zadań gminy sprawowany

jest na podstawie kryterium legalności. Tym samym przedmiotowa uchwała Rady Miasta Częstochowa została poddana tylko i wyłącznie badaniu pod kątem zgodności z prawem. Nadzór celowościowy jest niedopuszczalny w świetle obowiązujących przepisów prawa. W związku z powyższym organ nadzoru nie ma możliwości stosowania kryterium celowości w postępowaniu nadzorczym, tym samym w żadnym wypadku nie analizował celowości wprowadzenia, jako kolejnego warunku przyjęcia dzieci do żłobka, konieczności złożenia przez rodzica lub opiekuna prawnego zaświadczenia, iż dziecko poddane zostało obowiązkowym szczepieniom ochronnym.

W związku z tym stwierdzenie nieważności przedmiotowej uchwały, w całości, jest konieczne i w pełni uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Stwierdzenie nieważności uchwały wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

z up. WOJEWODY ŚLĄSKIEGO
Dyrektor Wydziału Nadzoru Prawnego

Krzysztof Nowak